

התערבות רב-מערכתית להפחתת היארעות של רכישת Clostridium difficile בבית החולים

ד"ר ליהה סאידל-אודס¹, רונית נתיב¹, נורית כהן², ד"ר אורלי שגיא³, שני טרויב³, ד"ר יעקב דרייהר⁴, פרופ' אברהם בורר¹
 היחידה למניעת זיהומים¹, יחידת האיכות², המעבדה לבקטריוLOGיה³, והנהלת בית החולים⁴
 סורוקה - מרכז רפואי אוניברסיטאי

הכנס השנתי החמישי לאיכות ומצוינות במעבדות המערך הארצי בכללית

רקע

- Clostridium difficile הינו חיידק גרם חיובי אנאירובי, יוצר נבגים ומייצר רעלנים
- זיהומים נרכשים בבתי חולים הינם אחד מגורמי התחלואה והתמותה המשמעותיים ביותר
- Clostridium difficile מהווה סיבה שכיחה ביותר לשלשול נרכש בבתי חולים
- דרך העברתו העיקרית היא במגע ע"י רכישת נבגים מהסביבה
- מניעת העברה צולבת דורשת הקפדה על נהלי בידוד, חיטוי וניקוי אינטנסיביים

מטרות

בדיקת השפעת זיהוי ואבחון מהיר של Clostridium difficile בידוד, וניקיון סביבתי על היארעות רכישת Clostridium difficile בבית החולים

תהליך

- ההתערבות החלה במרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה בינואר 2017 וכללה מספר סקטורים
- התוויה לשליחת דגימה למעבדה לאבחון Clostridium difficile toxin עודכנה לפי הגדרות ה CDC
- נבנה טופס ייעודי עם דרישה לרישום תאריך, שעת שליחה והתוויה
- המעבדה הבקטריוLOGית הכפילה את שעות מתן השרות לבדיקת Clostridium difficile toxin מ 40 ל 80 שעות שבועיות
- תוצאה חיובית דווחה מיידית למחלקה השולחת וליחידה למניעת זיהומים
- קוצר זמן העברת המטופל לבידוד
- נבנה צוות ניקיון ייעודי תחת הדרכת היחידה למניעת זיהומים
- בקרת ניקיון בוצעה ע"י סימון יחידת המטופל בג'ל פלואורסצנטי טרם לניקיון ובדיקה חוזרת יממה לאחר מכן

תוצאות

- בתקופת ההתערבות נצפתה ירידה במספר הדגימות החיוביות ל Clostridium difficile, רכישה בבית החולים בכלל ובמחלקות הפנימיות בפרט (טבלה מס' 1)
- היה שיפור בתיעוד בטופס השליחה ובתיעוד התוצאה ע"י המחלקה השולחת
- פרקי הזמן מהגעת הדגימה למעבדה ועד לשליחת תוצאה, זמן העברת המטופל לבידוד, והזמן עד לסיום ניקיון טרמינלי קוצרו
- היארעות רכישת C. diff בבית החולים פחתה מ 27/10,000 ימי אשפוז בשנת 2017 ל 20.7/10,000 ימי אשפוז ב 2018 (p=0.004)

P value	1-4/2018	1-4/2017	משתנה
	43	54	דגימות שלשול חיוביות
0.22	63% (27/43)	72% (39/54)	רכישה, כלל בית החולים
0.007	25.6% (11/43)	51.8% (28/54)	רכישה, מחלקות פנימיות
0.002	100%	81.5% (44/54)	התוויה רפואית בטופס השליחה
	שעתיים	6 שעות	פרק הזמן מהגעת הדגימה למעבדה ועד לשליחת תוצאה (ממוצע)
0.056	86% (37/43)	68.5% (37/54)	תיעוד תוצאה חיובית ברשומה הרפואית ע"י רופא
	3 שעות	3 שעות	זמן העברת המטופל לבידוד (ממוצע)
	שעה ורבע	3 שעות	זמן לסיום ניקיון טרמינלי (ממוצע)
0.004	20.7/10,000 ימי אשפוז	27/10,000 ימי אשפוז	היארעות רכישת Clostridium difficile בבית החולים

טבלה מס' 1: רכישת Clostridium difficile בבית החולים לפני ובעת ההתערבות; אבחון, בידוד, ניקיון והיארעות

סיכום ומסקנות

- ✓ התערבות רב-מערכתית להפחתת היארעות של Clostridium difficile בבית החולים כוללת שיתוף פעולה בין הנהלת בית החולים, מחלקות האשפוז, המעבדה לבקטריוLOGיה, היחידה למניעת זיהומים, וצוותי ניקיון
- ✓ זיהוי ואבחון מהיר של Clostridium difficile toxin, בידוד מידי של המטופל, ושימוש בצוות לניקיון סביבתי קפדני הפחיתו היארעות של רכישת Clostridium difficile בבית החולים